

Oponentní posudek na bakalářskou práci Jany Novotné *Dopady teroristického útoku 9/11 na vývoj bezpečnostní politiky Evropské unie.*

Autorka zvolila jako téma práce dopady teroristického útoku z 11.9. 2001 na podobu bezpečnostní politiky EU a zformulovala v tomto smyslu relativně jasnou výzkumnou otázku, hypotézu a formálně podřídila odpovědi na svou otázku základní strukturu práce. I tak se ovšem prací prolíná jistá koncepční nejasnost, daná patrně posunem od původního záměru, kterým bylo sledování vlivu USA na bezpečnostní politiku EU. Odráží se to nejen v explicitních formulacích (např. v anotaci je cílem práce zjistit, zda došlo k přehodnocení bezpečnostní politiky EU pod vlivem USA, v úvodu (s. 10) je cílem popsat a analyzovat dopady teroristického útoku samotného), ale také ve výkladech věnovaných USA, které ale nemají žádnou vazbu na bezpečnostní politiku EU tj. nejsou mezi nimi vedeny žádné paralely, není v nich poukazováno na žádné provázání apod. (např. s. 19-21).

Větší námitky mám však ve dvou jiných oblastech. Za první, ve způsobu odkazování na zdroje a za druhé, ve způsobu, jakým autorka dochází k potvrzení své hypotézy.

Co se první námitky týče, autorka si ještě docela neosvojila zásady správného uvádění zdrojů. Ne, že by na své zdroje neodkazovala vůbec, ale s výjimkou čtyř případů (poznámky na s. 22, 29 a 34) neuvádí nikde ve své práci konkrétní stránky a to ani v případech, kdy přebírá konkrétní údaj nebo parafrázuje konkrétní větu, či konkrétní pasáž.

Co se druhé námitky týče, skutečnost, že se někde objeví slovo „terorismus“ nebo že k nějaké úpravě dojde později, než došlo k nějakému teroristickému útoku ještě neznamena, že zde musí existovat příčinná vazba. Vývoj v jednotlivých oblastech se může často řídit daleko dlouhodobější logikou, nebo může být ovlivněn naopak daleko bezprostřednějšími faktory. (Sama autorka to mimoděk zaznamenává třeba tehdy, když konstatuje zahrnutí terorismu mezi organizovaný zločin v souvislosti s úmluvou o Europolu, tedy dlouho před událostmi z 11.9. 2001.)

Samozřejmě, tato vazba existovat může, ale pokud ji autorka shledává, měla by ji v souladu s konvencí žánru odborné práce doložit. To však dělá jen málokdy. Příkladem budiž kapitola 2.4., věnovaná policejní spolupráci. Jde o velmi stručný popis policejní spolupráce v Evropě od počátku 90. let, v podstatě volný přepis použitých materiálů. Ani autorka sama však v těchto pasážích nehovoří o žádném spojení s událostmi z 11.9. 2001. Proto překvapí, když na samý závěr kapitoly řekne, že tuto oblast vybrala právě proto, že ji teroristické útoky značně ovlivnily. A důkaz? Protiteroristická opatření ličená v předchozích částech práce musí přece logicky někdo implementovat, nejspíš policejní složky, ergo jejich spolupráce je důsledkem událostí z 11.9. 2001 (s. 48, znovu v závěru s. 50).

Nebo v kapitole 2.2. věnované imigrační politice, která je uvedena teoretickým exkursem – jediným teoretickým exkursem práce – ke konstruktivistickému přístupu Kodaňské školy a která se uzavírá tvrzením, že hlavní změna, která v imigrační politice nastala je změna diskursivní, změna obrazu imigrantů (ve smyslu imigrantů jako potenciálních teroristů). Nebyl bych proti, ale autorka v kapitole samé na ničem nedokládá ani skutečnost, že k tomu došlo – nepočítaje, že to podle ní říká Karyotis –, ani neukazuje samotný proces této konstrukce obrazu imigranta-teroristy. Důkazem pro ní je prostě „nahlédnutí do různých programů, opatření či strategií pojednávajících oproti-teroristických opatření.“ (s. 38).

Podobně v kapitole 2.1. věnované protiteroristickým opatřením, kde nalezneme vedle úvahy o rozdílném chápání terorismu v USA a v Evropě pouze tři konkrétní opatření, přičemž pouze jedno z nich je institucionální (MLA, s. 30, další dvě jsou strategie resp. společná deklarace) a není přitom nijak doloženo, že souvisí s událostmi z 11.9. 2001. Za protiteroristická opatření by jistě bylo možno pokládat některá opatření jmenovaná v jiné části práce, v kapitole 1.2.2., ale pokud by tak byla kapitola 1.2.2. chápána – tedy jako předběžné shrnutí protiteroristických opatření – , pak by v ní zase byly přebytné pasáže o Eurojustu, Frontexu, ECIM, Lisabonské smlouvě atd., resp. chybělo by u nich zase, v čem autorka spatřuje v jejich vzniku či proměně vliv událostí z 11.9. 2001.

Konečně, v některých případech bych měl námitky proti autorčiným překladům z angličtiny. Zejména tam, kde do svého textu přebírá věty nebo části vět z originálních zdrojů. Výsledkem jsou někdy formulace, které působí přinejmenším stylisticky toporně, nebo jsou těžko srozumitelné. Tak např. trochu záhadná věta „AWF je srozumitelnou databází na rozdíl od Informačního systému Europolu.“ (s. 18) je patrně překladem – patrně proto, že není uvedena konkrétní stránka, takže se jen dohaduji – formulace „The AWF network is a database more comprehensive than the EIS...“. Podobně „list závažných forem mezinárodního zločinu“ přebíraný z Bunyana (s. 15) by byl ve správném českém překladu seznam těchto forem. Nešvarem, který s otázkou převodu z cizích jazyků souvisí, je také opakované použití slova „boom“ (s. 19, 31).

Shrnutí: Musím tedy celkově konstatovat, že práce vykazuje slabiny metodického rázu a přes zjevnou snahu autorky a práci se zahraniční literaturou navrhuji hodnotit práci známkou 3.

Martin Polášek, 13.6. 2011